

لارس ادلونند

سُلفَر آتُنَال

- تمرین‌های پرورش شنوایی برای موسیقی نو -

ترجمه: سیاوش بیضایی

Shiraz-Beethoven.ir

MODUS NOVUS

Studies in Reading Atonal Melodies

Lehrbuch in freitonaler Melodielesung

Translated by Siavash Beizai

noGan Publications

انتشارات نوگان

فهرست

صفحه

۵	پیشگفتار مؤلف
۵	درباره مؤلف
۶	پیشگفتار مترجم
۹	مقدمه
۱۰	راهنمایی‌های آموزشی
۱۱	- تمرین‌های پایه
۱۲	- ملودی‌ها
۱۲	- آکردها
۱۳	- نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی
۱۳	شنوایی مطلق و خواندن ملودی‌ها
۱۳	تمرین ریتم

فصل‌ها

۱۴	فصل ۱. فاصله‌های دوم بزرگ و کوچک
۱۵	- تمرین‌های پایه
۱۶	- ملودی‌ها
۱۸	- آکردها
۱۹	فصل ۲. پنجم درست
۱۹	- تمرین‌های پایه
۲۰	- ملودی‌ها
۲۲	- آکردها
۲۳	فصل ۳. سوم‌های بزرگ و کوچک
۲۳	- تمرین‌های پایه
۲۵	- ملودی‌ها
۲۷	- آکردها
۲۸	فصل ۴. نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۱ تا ۳)
۳۴	فصل ۵. فاصله سه‌پرده‌ای (تریتون)
۳۴	- تمرین‌های پایه
۳۶	- ملودی‌ها
۳۷	- آکردها
۳۸	فصل ۶. ششم کوچک
۳۸	- تمرین‌های پایه
۴۰	- ملودی‌ها

Shiraz-Beethoven.ir

۴۲	آکردها
۴۳	فصل ۷. ششم بزرگ
۴۳	- تمرین‌های پایه
۴۴	- ملودی‌ها
۴۶	- آکردها
۴۷	فصل ۸. نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۵ تا ۷)
۵۴	فصل ۹. هفتم کوچک
۵۴	- تمرین‌های پایه
۵۶	- ملودی‌ها
۵۷	- آکردها
۵۸	فصل ۱۰. هفتم بزرگ
۵۸	- تمرین‌های پایه
۵۹	- ملودی‌ها
۶۰	- آکردها
۶۱	فصل ۱۱- نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد تمرین‌های فصل‌های ۹ و ۱۰)
۶۸	فصل ۱۲. فاصله‌های بزرگ‌تر از اکتاو (ترکیبی) - (ملودی‌های گسترده)
۶۸	- نمونه‌هایی برای دیکته فاصله‌های گسترده با دو سیستم حامل
۷۰	فصل ۱۳- نمونه‌های ملودی از رپرتوار موسیقی (کاربرد ملودی‌های گسترده)

پیشگفتار مؤلف

این کتاب کوششی است برای رویارویی با مسئله نت‌خوانی (سلفژ - سُرایش) در ارتباط با موسیقی غیرتُنالِ سده بیستم که نتیجه مستقیم تجارب آموزشی مؤلف به عنوان آموزگار پرورش شنوایی در دانشکده موسیقی سلطنتی استکهلم می‌باشد. پیش از آغاز با مطالب این کتاب، یک آشنایی خوب با سلفژ تُنال (ماژور/مینور) ضروری است. مؤلف در مقاله «در باره پرورش شنوایی» به طور کوتاه در باره مراحل که بهتر است پیش از پرورش شنوایی غیرتُنال انجام گیرند، گفتگو کرده است. اما در مواردی، و یا با برخی از هنرجویان، می‌توان این مطالب این دفتر را هم‌زمان با پرورش شنوایی تُنال (ماژور/مینور) نیز انجام داد.

این کتاب را به شاگردانم تقدیم می‌کنم.

لارس ادلونند - ۱۹۶۳

درباره مؤلف

لارس ادلونند (۲۰۱۳-۱۹۲۲) آهنگساز، ارگ‌نواز و آموزگار سوئدی تحصیلات خود را در موسسه Schola Cantorum Basiliensis در شهر «بازل» سوئیس به پایان رسانید. او نخست بسیار متأثر از کُرال‌های گرگوریان بود. ادلونند در اوائل سال‌های ۱۹۴۰ کار خود را نخست به عنوان ارگ‌نواز آغاز نموده و از سال ۱۹۷۱ به عنوان استاد آهنگسازی کالج سلطنتی استکهلم به کار پرداخت. بیشتر آثار او آوازی بوده و بسیاری از آنها مبتنی بر متن‌های مذهبی و تم‌های اگزیستانسیالیستی نوشته شده‌اند.

سیاوش بیضایی

فصل یکم

(فاصله‌های: دوم کوچک و بزرگ) + (فاصله چهارم درست)

این فاصله‌ها می‌توانند در کنار ترکیبات رایج تنال، انواع حرکتهای ملودیک زیر را داشته باشند:
الف) حرکت کروماتیک با ترکیباتی پیچیده‌تر یا ساده‌تر:

ب) حرکت یک‌پرده‌ای:

ج) روی هم قرار گرفتن فاصله‌های چهارم:

در نتیجه، تمرین‌ها بدین شکل خواهند بود که:

الف) «تمرین چشم برای درک سریع ساختار ملودیک نت‌ها»، یعنی تشخیص سریع این که فاصله‌ای یک‌پرده‌ای یا نیم‌پرده‌ای است و همچنین تشخیص ترکیبات گوناگون لایه‌های فاصله چهارم و دیگر فاصله‌ها.

ب) «درک شنیداری ساختارهای ملودیک متفاوت». این تمرین به چند گونه است:

- خواندن فرازاها به ترتیب
- بی‌خوانی nachsingen و پی‌نوازی nachspielen (راهنمایی‌های آموزشی صفحه ۱۰ را ببینید).
- تشخیص اشتباه‌نوازی‌های آموزگار
- کاربرد فرازاها به شکل دیکته و شکل‌های ابداعی دیگر.

تمرین های پایه

(راهنمایی های آموزشی صفحه ۱۰ را ببینید)

1 2 3 4

5 6 7 8 9

10 11 12 13

15 16

17 18

19 20 21

22 23

24 25 26

27 28 29

30 31 32

توجه: در میزان‌های ۷، ۸ و ۱۰ ملودی شماره ۱ با فاصله‌هایی روبرو می‌شویم که تازه در فصل‌های آینده مورد بررسی ویژه قرار خواهند گرفت. اما خواندن این فاصله‌ها با ملاحظه ساختار ملودی بسیار آسان است. خواندن نُت «دو» در میزان ۷ را می‌توان با اطمینان کافی از روی حافظه نُت «دو» در میزان پیش انجام داد. فاصله ششم کوچک میان «می» و «دو» در این میزان فاصله مستقلی نیست و باید آن را تنها دید و دریافت. نُت «دو» در میزان هشتم (با فاصله هفتم کوچک نسبت به نُت «ر») و «می بمل» در میزان دهم (با فاصله اکتاو کاسته نسبت به «می بکار») را نیز می‌توان به همین ترتیب با اطمینان و سرعت کافی خواند. در این موارد، حافظه و درک محتوای ساختاری ملودی از مهم‌ترین عوامل خواندن دقیق نُت‌ها هستند!

(♩ = ca. 69)

2

7

8

9

10

11

12

13

rit. -----

(♩ = 60)

3

6

7

8

9

10

(♩ = 92)

4

6

7

8

9

10

11

(♩ = ca. 80)

5

12

13

14

15

16

17

18

19